

גן החיות שלנו

ברוריה בן-דוד (וייס)

גן החיות שלנו / ברוריה בן-דוד (נייס)

גֵּן הַחַיּוֹת שֶׁלֵּנוּ

כְּתָבָה: בְּרוּרִיָּה בֶן-דָּוִד (וַיִּיס)

האיורים בספר מהמאה ה־19

"מידע" | הוצאה לאור

© כל הזכויות שמורות לברוריה בן-דוד (וייס)

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם,
לאחסן במאגר מידע או לקלוט בכל אמצעי
אלקטרוני או מכני אחר כל חלק שהוא מספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר
זה אסור בהחלט, אלא ברשות בכתב מן המחברת.

© 2004 תשס"ה

מוקדש לאלכס
בעלי היקר
באהבה

רשימת השירים

8	קנון הצפורים
11	החסידה
13	הנחליאלי
15	השלדג
19	הצרצר
21	החלזון
23	הזקית הגנדדנית
25	הצב
27	הקפוד
29	שפן הסלע
31	הסוס
33	ספינת המדבר
35	הקופים
39	הפיל
41	האריה
45	הקרנף
47	הדב
49	הזברה
53	הג'ירפה
55	הקנגורו

קננין הצפורים

אבא ואמא אוספים ענפים וזרדים,
במקורם, צמר גפן וחוטים מביאים.
לדור הבא יחדיו דואגים,
קן לגוזלים הם מכינים.
התדעו ילדים?
הצפורים הן אדריכלים גדולים.

לכל סוג של עוף ומין,
סגנון שונה בבניית בתים.
יש מהם לקערות דומים,
גם גדולים גם קטנים.
יש מענפי יעץ תלויים,
חבויים להגנה מפני דורסים,

אֶת קִלְפַת הַבִּיצָה מְנַקְרִים וְיוֹצְאִים.
 פּוֹעֲרִים אֶת מְקוֹרֵם הַקֶּטָן בְּצִיּוֹץ,
 "הֵבִיאוּ מְזוֹן, שְׁלֹנוּ נַחוּץ,
 תּוֹלְעִים וַחֲרָקִים יֵשׁ שָׁם בַּחוּץ."
 הַהוֹרִים מְבִיאים אוֹתָם בְּשִׁמְחָה,
 יֵשׁ עֲבוּרְכֶם אַכְּל, אֵל דְּאָגָה.
 וּכְשֶׁפְּלוּמָה וְנוּצוֹת מְכֻסּוֹת אֶת הַגּוֹזְלִים,
 שְׁעוּרִים בְּהִלְכוֹת תְּעוּפָה הֵם מְקַבְּלִים.
 בְּרַפְתְּ הַהוֹרִים מְלִיָּה אוֹתָם מֵעַתָּה,
 "חֲפֹשׂוּ מְזוֹנְכֶם, שְׁלוֹם וְדַרְךְ צְלַחָה."

בְּכִשְׁרוֹן מְכִינּוֹת רַפּוּד רַךְ לַגּוֹזְלִים.
 אִמָּא צְפוּר בַּחֲשִׁיבוֹת רַבָּה,
 בַּתוֹךְ הַקּוֹן מְטִילָה בִּיצָה,
 לַפְעָמִים שְׁלוֹשׁ אוֹ אַרְבַּע.
 עֲלִיָּהּ הִיא דוֹגֶרֶת בְּקוֹן,
 אֶת הַבִּיצִים צְרִיף לְחֶמֶם,
 רַק כֶּף יִגְדֵל וַיִּתְּפַח הַבֶּן.
 לְבֶן זוּגָה הִיא מְמַתִּינָה,
 אֲסוּר לְקוּם מֵעַל הַבִּיצָה,
 מְלַקֵּט הוּא מְזוֹן לְאֵם הָרַעְבָה.
 כְּאִשְׁר הַעֲבָרִים גְּדֹלִים,

הַחֲסִידָה

הַחֲסִידָה הַלְבֵנָה מְצַטְיֶנֶת בְּדֹאֵיהָ,
חֹלְפֶת בְּשָׁמַיִנוּ בְּלִהְקָה גְדוֹלָה.
עָפָה דְרוֹמָה בְּסִתּוֹ, וְצָפוֹנָה בְּאֲבִיב,
בְּסִבּוֹ צְמִיחֵי בְצָה, בּוֹנֵה אֶת קִנְיַת הַמְרָהִיב,
גַּם עַל גִּגּוֹת הַבְּתִים, הָאֲדָם לָהּ חֲבִיב.
צִנּוֹר לָהּ אֶרֶץ, וְרַגְלִים גְּבוֹהוֹת,
מִמֵּי הַבְּצָה, דְּגִים מְטִיבָה לְשָׁלוֹת,
בְּמִקּוֹרֵה הָאֶרֶץ, בּוֹלְעֵת צִפְרֵדָעִים וּלְטָאוֹת.
דְּגִים וְחֲרָקִים, בְּקִבְתָּהּ הִיא אוֹגֶרֶת,
מַעֲלָה גֵרָה לְקוֹן גּוֹזְלֵיהָ, הַגְּבֻרָת.
מְגַדְּלֵי הַדְּגִים, אוֹתָהּ לֹא אוֹהֲבִים,
כִּי הִיא מְקַטְיֶנֶה אֶת יְבוּל הַדְּגִים.
אֶף גַּם בְּרֻכָּה הִיא מְבִיאָה,
אֶת נְחִילֵי הָאֶרֶץ הִיא מְדַבֵּרָה.
הַחֲסִידָה נְאֻמָּנָה כָּל חַיָּיה לְבֹן זּוּגָה,
בְּמוֹלְדֹתָהּ שְׂמִיחִים לְקִרְאָת בּוֹאָה.
הִיא שָׁבָה מִדֵּי שָׁנָה לְאוֹתוֹ הַכֶּפֶר,
וּלְאוֹתוֹ הַקּוֹן שְׁדַגְרָה בּוֹ לְפָנֵי כּוֹ.

הַנְּחִילֵאֵלֵי

מֵאַרְצוֹת הַכְּפוֹר אֵלֵינוּ מְגִיעוֹת,
מִדֵּי שָׁנָה צְפוּרִים נוֹדְדוֹת.
גַּם צְפוּרֵי שִׁיר מְכַל הָעוֹלָם,
חוֹלְפוֹת מֵעֵלֵינוּ כִּי אֶצְלֵנוּ חֵם.
בִּינֵיהֶם נִרְאָה אֶת הַנְּחִילֵאֵלֵי הַיְּפָה,
פְּסִים שְׁחוּרִים בְּכַנְפָיו, קָטָן וְנָאָה.
תְּעוּפָתוֹ גְּלִית, וְכֹךְ הוּא מוּגָן,
מֵעוֹף וְדוֹרֵס מְכַל מִין וָזֶן.
זָנְבוֹ הָאָרֶךְ יוֹרֵד וְעוֹלָה,
עוֹמֵד בְּשָׂדֵה לְמִזּוֹן מְצַפֶּה.
מִזּוֹנוֹ הָרַב עַל הַקֶּרֶקַע מוֹצֵא,
תְּרָקִים וְזָרְעִים מְנַקֵּר בְּכָל פֶּה.
וּבְחִלּוֹף הַחֶרֶף בְּאַרְצוֹת הַצֶּפֶן,
יִפְרֵד מֵאַתְנֵנוּ בְּבִרְכַת שְׁלוֹם.
הִיָּה בְרוּךְ, נְחִילֵאֵלֵי, שָׂא בְרָכָה,
שׁוּב שְׁנִית בַּחֶרֶף אֶל אֲרָצֵי הַחֲמָה.

הַשְּׁלֵדָג

מֵאַרְצוֹת הַקָּר מְגִיעַ הַשְּׁלֵדָג.
מְרַהֵב עֵינַי בְּנוֹצוֹתָיו.
רֹאשׁוֹ, גָּבוּ וְכִנְפָיו תְּכָלִים,
בְּצַבְעֵי הַמַּיִם מְשַׁתְּלָבִים.
לְיַד שְׂפַת יָם, נִחְלִים וְאַגְמִים,
שׁוֹקֵד עַל מְלֶאכֶת הַדֵּיג שְׁעוֹת וַיָּמִים.
לֹא קָלָה מְלֶאכֶת שְׁלֵיַת הַדָּגִים,
דּוֹמָם יַעֲמֵד, עֵינָיו בְּמַיִם צוֹפְיוֹת.
בְּרֵאִיתוֹ הַחֲדָה, עָט עַל טְרָפוֹ בְּבִטְחָה,
צוֹלֵל בְּחֶטֶף, דָּג שׁוֹלֵה בְּצַפְרָנָיו.
דָּגִים חַיִּים וַיְצוּרֵי מַיִם אֲחֵרִים,
נִחְשִׁים, צְפִרְדְּעִים, לְטָאוֹת וְתוֹלְעִים,
כֻּלָּם לְחֶכּוֹ מְאֹד טְעִימִים.

כל הזכויות שמורות לברוריה בן-דוד וייס

כל הזכויות שמורות לברוריה בן-דוד וייס

כל הזכויות שמורות לברוריה בן-דוד ויס

הצָרָצֵר

צָרָצֵר הַבַּיִת הוּא תָרַק קָטָן,
אֶךְ בְּנִגְיָנָה הוּא רַב אָמֵן.
מִסְתַּפֵּק בְּשָׁנֵי צְלִילִים,
קוֹלוֹ נִשְׁמָע לְמַרְחָקִים.
שׁוֹמֵר עַל קֶצֶב כְּמוֹ תַּפְּסִים,
אֶךְ קוֹלוֹתָיו יוֹתֵר גְּבוּהִים.
מִתְחַבֵּא הוּא בְּסֻדָּקִים,
בְּפִנּוֹת גְּבוּהוֹת שֶׁל הַבָּתִּים.
לֹא יִיעֵף וְלֹא יִיגַע,
כִּי קוֹרֵא הוּא לְנִקְבָּה.
לְזוּגָתוֹ הָאֲהוּבָה,
מִכִּין הוּא אֲרוּחָה.
אֶךְ עֵת אֵלָיו יִקְרַב אָדָם,
צָרָצוֹרוֹ מִיַּד נָדָם.
לֹא מְנַגֵּן הוּא בְּחָנָם,
בִּישָׁן גָּדוֹל הוּא הַקָּטָן.

החלזון

החלזון הִחְלִיט כִּי דֵי לִישׁוֹן,
כָּבֵר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם הָרֵאשׁוֹן.
כָּל הַקִּיץ שָׁקַע בְּתַרְדֵּמָה,
הִסְתַּתֵּר עֲמֵק בְּאֲדָמָה.
עֵתָה הוּא שָׁב לְזַחַל בְּגִנָּה.
קוֹנֵכֶיהָ מְפַתֶּלֶת עַל גִּבּוֹ,
מְסַלְסֵל וְצָבוּעַ בֵּיתוֹ.
כְּאֲשֶׁר גָּדַל גּוֹפּוֹ,
בוֹנֶה פְתוּל נוֹסֵף לְרוֹחָתוֹ.
גְּרָגְרֵי אֲדָמָה אֵינָם נִדְבָקִים לְגוֹפּוֹ,
הוֹדוֹת לְרִיר הַמְּפָרֵשׁ מֵרְגָלוֹ.
גַּם אִם יִזְחַל עַל חֲלוּקֵי אֲבָנִים,
לֹא יִהְיוּ בּוֹ חֲבָלוֹת וּפְצָעִים.
כָּל חֲלִזוֹן מְטִיל בֵּיצִים,
מֵהֵן מִתְּפַתְּחִים חֲלִזוֹנוֹת זְעִירִים,
עַל גִּבָּם יֵם נוֹשְׂאִים בְּתֵימִם חֲדָשִׁים.

כל הזכויות שמורות לבחורה בן-דוד ויט

הזקית הגנדרנית

מה גנדרנית הגברת,
בסביבה חדשה היא נזכרת,
כי יש להחליף גם בגד וסרט.
הכל לפי צבעי מקומה,
אמנית גדולה היא הזקית הקטנה.
בין העצים ירקי העלים,
בגדים ירקים הכי מתאימים.
פה ושם תוסיף כתמים חמים,
לפי צבעי העלים הנובלים.
צבעים אדמים וכחלים מוסיפה,
למשך עינם של זכרים בני מינה,
(הכל לפי צו האפנה).
בשעת רגז או פחד מנפחת גופה.
כאשר טורף ואויב נמצא בסביבה,
היא מתחפשת בצבעי הסואה,
הדומים לסביבה, ואין להפירה.
בקצה לשונה הארכה כארץ גופה,
נתן לה הטבע מדבקה חזקה.
ערמומית הזקית וגם חכמה,
חרש בלא נייע מחפה לטרפה.
פוערת את פיה לרוחה,
והו! חרק דבוק ללשונה הארכה.
בציד חרקים ומזיקים בסביבתה,
לחקלאים מביאה תועלת וברכה.

הַצָּב

לְשׁוּם מְקוֹם לֹא מְמַהֵר,
אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ פֶּן יֵאָחֵר.
עַל כְּתָפָיו וְגִבּוֹ נוֹשֵׂא תְּמִיד אֶת כָּל בֵּיתוֹ.
זוֹהֵי אַחֲרֵיּוֹת רַבָּה, סִבְלָנוֹת בְּבִקְשָׁה!
בֵּית הַצָּב הוּא גַם לְשִׁירֵי שׁוֹמֵר מְפִגֵּעַ וְאֶסוֹן.
וְלִבֵּית שְׁנֵי פְתָחִים, מְאַחֵר וּמְלַפְנֵים,
גַּם הַבֵּטֵן מְכֻסָּה, כִּי תִנְעַם הַהֲלִיכָה.
לְרַגְלָיו הַחֲזָקוֹת אַרְבָּעָה פְתָחִים בְּפָנוֹת.
בְּשַׁעַת סִפְנָה אֶת רַגְלָיו וְאֶת רֹאשׁוֹ,
אוֹסֵף הַצָּב לְתוֹךְ בֵּיתוֹ,
שְׁרִיוֹנוֹ מִגֵּן עַל כָּל גּוֹפּוֹ.
חֶסֶה וְגִזֵּר הַצָּב אוֹהֵב,
לְמִנַּת חֶרֶק לֹא יִסְרֵב.
מִתַּת שָׁמַיִם לוֹ גִּתְנָה,
מְאַרְיָהּ יָמִים עַד מֵאָה שָׁנָה.
כִּי חִיּוֹ חֲסִרֵי דְאָגָה,
אֵינּוּ צָרִיף לְקִנּוֹת דִּירָה.
בֵּיתוֹ עִם גּוֹפּוֹ גָדֵל,
יֵשׁ מְקוֹם תּוֹדָה לְאֵל.

הקפוד

הקפוד הוא יָדִיד הָאָדָם וְחֵבֵרוֹ,
וְאִין לְפָגַעַ בּוֹ עַל לֹא עוֹל בְּכַפּוֹ.
מְלַקֵּט מְכַל הֶבֶא לְפִיו, אֵינְנוּ בְּרָרוֹ,
אוֹכֵל גַּם אֶת נַחֵשׁ הַצֹּפֵעַ הַמְּסֻכָּן.
אִם תִּרְאוּ יְלָדִים אֶת הַקְּפוֹד בְּגֵן,
הַנִּיחוּ לוֹ לְטַיִל וְלֶאֱכֹל חֵנָם.
מִשְׁמִיד חֲרָקִים, תּוֹלְעִים וּנְמָלִים,
עוֹזֵר לַגָּן בְּכָל הַמּוֹבְנִים.
גַּם נִימוֹס מִמֶּנּוּ אֶפְשָׁר לְלַמֵּד,
עַל כֵּךְ אֶסְפֵּר לָכֶם מַעֲשֵׂה בְּקַפּוֹד.
בְּלִיל חֲרָף קָר מְאֹד וְלֹא נְעִים,
נִפְגַּשׁ הַקְּפוֹד בַּגֶּנֶז עִם כַּמָּה חֲבָרִים.
וּבְצִיּוֹץ גְּבוּהַ הַפְּרוֹת הֵם עוֹרְכִים,
אָמְרוּ לָנוּ חֲבָרִים יְקָרִים:
כִּי־צַד בְּלִיל סֶגְרִיר אָנוּ מִתְחַמְּמִים?

אֶת גּוֹפְנוֹ מְכַסֶּה פְּרוּהַ קוֹצָנִית,
כִּידוּעַ, מְגַנֵּים הַקּוֹצִים מְאוּיָב וּמִשְׁמִיד.
אִם נִתְקַרֵּב זֶה לְזֶה,
חֵם גּוֹפְנוֹ יִגָּן עָלֵינוּ יָפָה.
כִּי־צַד נִמְנַע מִלְדַקֵּר זֶה אֶת זֶה?
הֵן קוֹצֵינוּ עוֹטְפִים גֵּב וְחֻזָּה.
אָמַר לָהֶם קַפּוֹד קָטָן וְחֲכָם,
לְכֶךְ יֵשׁ לִי תְּשׁוּבָה מִן הַמּוֹכָן.
נִתְקַרֵּב אִישׁ לְרֵעֵהוּ כַּמָּה שְׁאֶפְשָׁר,
מִבְּלִי לְדַקֵּר בְּקוֹצֵינוּ אֶת עוֹרְנוֹ הַיָּקָר,
וְכֶךְ נִחְמָם אֶת גּוֹפְנוֹ בְּלִילָה הַקָּר.
נִשְׁמַע צִיּוֹץ שֶׁל הַסִּכְמָה:
"עֲצָתְךָ נַעֲשֵׂה בְּתוֹדָה."
וְכֶךְ, יְלָדִים, קַחוּ לָכֶם דַּגְמָה,
כִּי־צַד לְהִתְקַרֵּב זֶה לְזֶה בְּחֻבְרָה,
מִבְּלִי לְפָגַעַ בְּאִישׁ לְרֵעֵהוּ,
וּלְשַׁחֵק יַחְדָּו בְּשִׂמְחָה וְאַהֲבָה.

אַרְנֶבֶת

שֵׁפֶן הַסֵּלַע

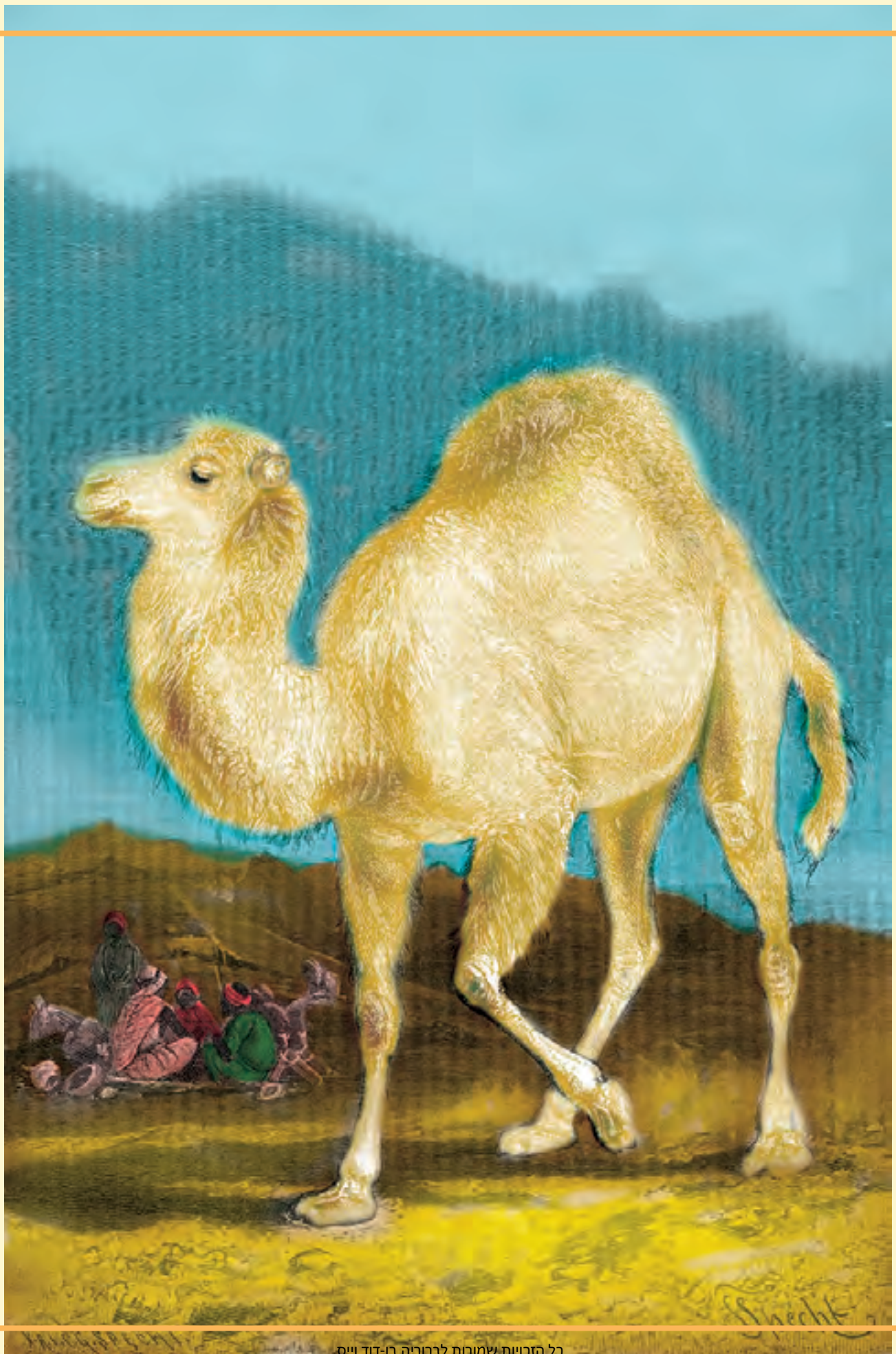
שֵׁפֶן הַסֵּלַע הַקָּטָן,
חַי בַּגְּלִיל וּבַגּוֹלָן.
בַּכֶּרֶמֶל וּבַגְּלִבּוּעַ,
מִתְרוֹצֵץ בְּלֹא מְרֻגָּע.
בְּנִקְרוֹת סְלָעִים וּמְחִילוֹת,
מִחֶסֶה יִמָּצֵא מִכָּל צָרוֹת.
יֵשׁ לוֹ כְּרִיּוֹת עַל סְלִיּוֹת הַכַּפּוֹת,
הַמְּגַנּוֹת עַל רַגְלָיו מִפְּנֵי אֲבָנִים חַדוֹת,
עָלִים, נִצָּנִים וְעֵשֶׂב מְכַרְסֵם בְּשָׁנָיו הַחַדוֹת.
בְּפִנֵּת הַחַי וּבְגֵן הַחַיּוֹת,
שׁוֹמְחִים יְלָדִים אוֹתוֹ לְרֹאוֹת.

הסוס

הָאֲצִיל בְּחִיּוֹת, תְּהַלְתּוּ רַבָּה,
שָׁבַחוּ מְסֹפֵר בְּשִׁיר וְאֲגָדָה.
הָאֲצִיל בְּחִיּוֹת עַל יָפְיוֹ סֵפֶר רַבּוֹת,
רַגְלָיו גְּבוּהוֹת וְעַל גְּבוֹ רַעְמַת שְׁעָרוֹת.
מִימֵי קֶדֶם עַד הַיּוֹם,
חָבֵר הוּא לְאָדָם בְּכָל מְקוֹם.
רַק הַסּוֹס מְכַל בְּהֵמָה יֵשֵׁן בַּעֲמִידָה,
וְלֹא רֵבֵעַ רַגְלָיו מְחַבֶּרֶת פְּרָסָה.
צוּהֵל וְשִׁמַּח לְקִרְאָת בְּעֵלָיו,
מִבֵּין הוּא בְּרִמְזוֹ בְּקִשְׁתֵּי אֲדוֹנָיו.
רַבָּה חֲכָמָתוֹ, נֶאֱמָן רַק לְרוֹכְבוֹ,
הַמְטִיפֵל בּוֹ בַּמְסִירוֹת וְאוֹהֵבוֹ.
עוֹד בְּטָרֶם הֵייתָ מְכוֹנִיּוֹת בְּעוֹלָם,
עַל גְּבוֹ שֶׁל הַסּוֹס רֹכֵב הָאָדָם.
יֵשׁ סוֹסִים רְתוּמִים לַעֲגָלָה,

גוֹרְרִים עֲגָלוֹן וּמִשָּׂא לְדֶרֶךְ רַחוּקָה.
הַיּוֹם כְּבָר אֵין חֵיל פְּרָשִׁים בְּמִלְחָמָה,
יֵשׁ סוֹסִים מִיְחָדִים לְרֹכִיבָה.
אוֹתָם מְגַדֵּל הַסֵּיִס לְהִתְחַרּוֹת מְהִירָה,
שֵׁיגִיעוּ רֵאשׁוֹנִים לְמִטְרָה.
הַסֵּיִס מְטִיפֵל בְּסוֹסוֹ בְּאַהֲבָה,
דוֹאֵג לְמִזוֹנוֹ, מַחְלִיף פְּרָסָה שְׁנִפְלָה.
בְּמִבְרַשְׁתֵּי וּמֵיִם מְנַקֵּה אֶת שְׁעָרוֹ,
מַחְלִיק וּמְיַשֵּׁר אֶת רַעְמָתוֹ.
הַסּוֹס הָאֲצִיל תּוֹרֵם מְזוּנָבוֹ,
לְקִשְׁתֵּי הַכְּנֹר מְשַׁעְרוֹ.
גַּם הַסּוֹסָה חֹלֵב מְנִיקָה,
לְבִנָּה הַסֵּיִחַ וּלְבִתָּהּ הַסֵּיִחָה.

כל הזכויות שמורות לבוררה בן-דוד וייס

סְפִינַת הַמְדָבָר

עת לא ימצאו להם שיחים וקוצים,
(בלעיסתם הגמלים ממחים גדולים),
יהפך שמן דבשתם לאכל ומים חיים.
מאז ימי קדם, פוסעות שירות של גמלים,
את כל מדבריות העולם הם מפירים.
כל אשר להם, לאיש המדבר נותנים,
חלב וצמר, גם בשר לפעמים.
את בנה הבכור ואת בתה הבכרה,
מניקה בחלב האם הטובה.
הגמל נושא מטען ואדם,
לכל מקום ברחבי העולם.

מי הוא זה הזקף ראשו אל על?
ובעיניו תר אחרי מים בנה מדבר?
ספינות בימים חורשות נתיבים,
שירות של גמלים במדבר צועדים.
על החולות הלוהטים פוסעים הגמלים,
את להט השמש אינם יראים.
על פפות רגליהם הגדולות,
עטיפות עור מגנות.
גם בחולות טובענים,
אין הגמלים שוקעים.
על צמא ורעב הם מתגברים,
בדבשתם מזון ומים לימים רעים.

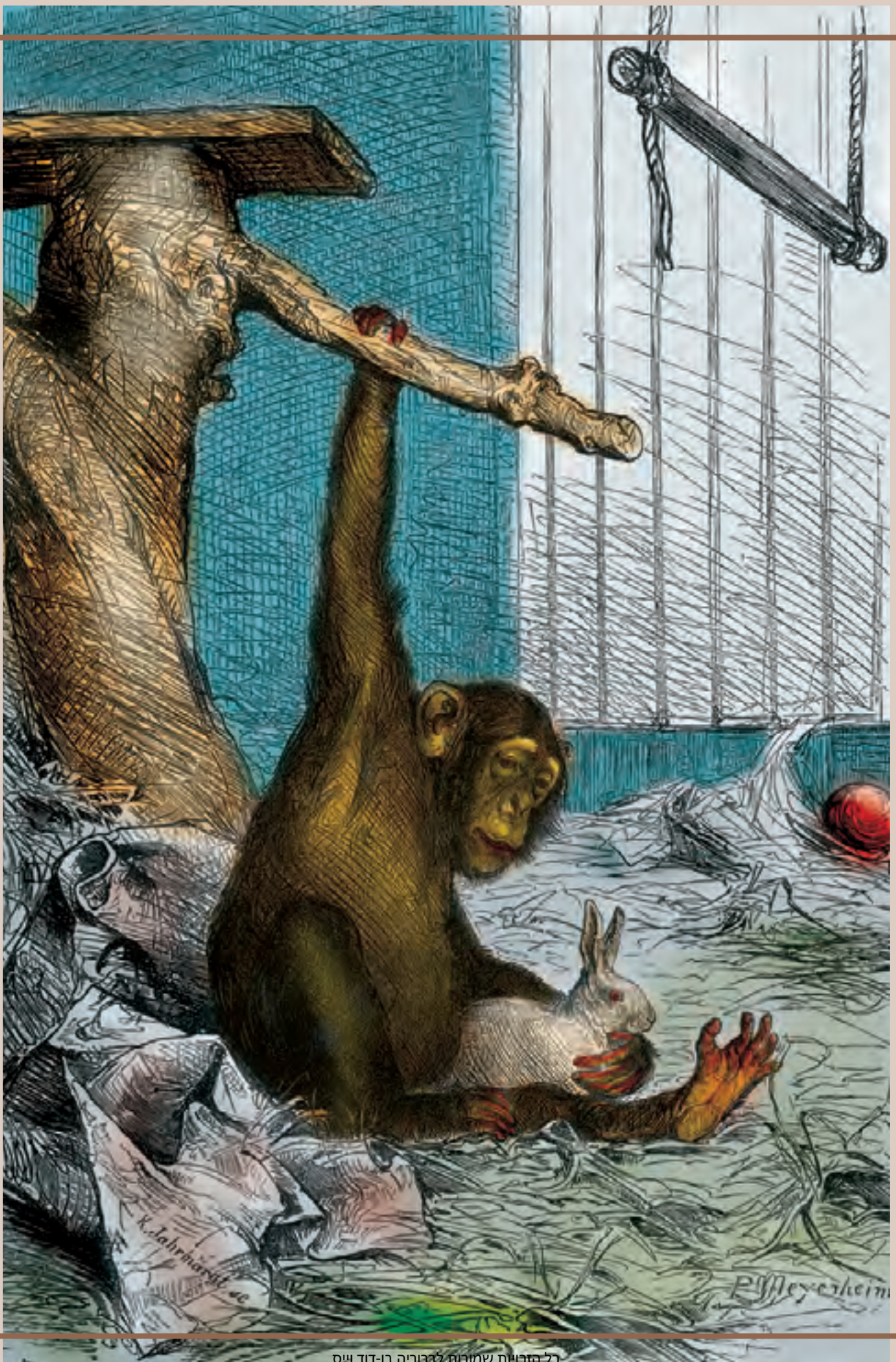

כל הזכויות שמורות לבורסה בן-דוד ויס

הקופים

בְּגֵן הַחַיּוֹת מֵהוֹמָה אֲדִירָה,
בְּפִנֵּת הַקּוֹפִים פְּרָצָה מְרִיבָה.
לְפֶתַע פְּתֹאֹם הִפְרָה הַשְּׁלוֹה,
הַזְכָּר הַזָּקֵן הִכָּה קוֹפָה צְעִירָה,
שׁוֹמְרֵי הַגֵּן קוֹרְאִים לוֹ הַמֶּן הָרָשָׁע.
כִּף הַתְּחִיל סִפּוֹר הַמְּאָרֶע,
כַּמָּה שְׂיִמְפַּנְזִים הַתְּעַמְלוֹ עַל קוֹרָה.
אַחֲרֵים שִׁחְקוֹ בַּתּוֹפְסֵת זְרִיזָה,
אַחַד נִסָּה לְצוּד זָבוּב אוֹ דְבוֹרָה,
אַחֲרֵים שָׁכְבוּ עַל גִּבְסָם וְשָׁקְעוּ בַּתְּנוּמָה.
מֵעֶבֶר לַגָּדָר, יִלְדָה נַחְמָדָה,
זָרְקָה לְקוֹפִים גְּבִינָה צְהָבָה.
הַקּוֹפָה הַמְּכָה חֲטָפָה רֵאשׁוֹנָה.
רָאָה הַמֶּן הָרָשָׁע וְהַתְּמַלָּא קִנְיָה.
תְּנִי לִי מִיָּד, כִּי לִי הַבְּכוֹרָה,
אַנִּי הַשְּׁלִיט עַל כָּל הַלְהָקָה.
הַחֲלָה לְבָרַח הַמְּסֻכָּנָה.
חֲבָרוֹתֶיהָ וְאַמָּה מִהָרוּ לְעִזְרָה,
נַחֲשָׁפוּ שָׁנִים בְּקוֹל נְהֵמָה.
צָרְחוֹת וְקַפִּיצוֹת מֵעֲנָף לְעֲנָף,
אִין לְהַבְחִין בֵּין רוֹדֵף לְנִרְדָּף.
נַחֲלָקָה הַחֲבוּרָה לְשִׁתִּי לְהַקּוֹת,

נִשְׁלַחוּ יָדַיִם וְנִתְּנוּ גַם מִכּוֹת.
עַל עֲנַפֵּי הַעֲצִים הַגְּבוּהִים,
נַחֲבֵאִים אִמָּהוֹת וְגוֹרִים צְעִירִים.
בְּקִטְטָה כָּזֹאת אֵינָם מִתְעַרְבִים,
כִּיצַד מִפְּרִידִים בֵּין הַנְּצִיִּם?
צָרִיךְ לְקָרוֹא לְמִשְׁטֶרֶת הַקּוֹפִים.
יָדִידִים וְאוֹהֲדִים מִנְּשֵׁי הַצְּדָדִים,
נִסּוּ לְהִרְגִיעַ אֶת הַנְּצִיִּים.
אַז הַתְּעַרְב הִחְכָּם בְּקוֹפִים,
חִזַּק וְצָעִיר וּבִעַל נִימוּסִים:
"יֵשׁ לִי הַצָּעָה, חֲבָרִים יְקָרִים",
כִּף צָעַק הוּא בְּשִׁפְתַי הַקּוֹפִים.
"בּוֹאוּ נִטְפֵּל בְּפָרוֹוֹתֵינוּ, חֲבָרִים.
הַגִּיעָה הַשָּׁעָה לְפָלוֹת כְּנִים,
הָרִי לְכַלְנוּ הֵם מְצִיקִים.
הָבָה נָשׁוּב לְבִלּוֹת בְּנְעִימִים.
הַבִּיטוּ, שׁוֹמְרֵי הַגֵּן מִתְקַרְבִים,
בִּידיָהֶם בְּנָנוֹת וְאַבְטִיחִים מִתּוֹקִים".
מִהָרוּ כָּלֵם לְחֹזֵר לְכָלוּבִים,
עַל אַרוּחָה טוֹבָה לֹא מוֹתָרִים.
חֹזֵר הַשְּׁלוֹם לְפִנֵּת הַקּוֹפִים.

כל הזכויות שמורות לצבורה בן-דוד ויס

כל הזכויות שמורות לבהרררה בן-דוד וייס

הפיל

מי היא זאת הצועדת בבטחה?
בראש יְעָדֵר פִּילִים, מְפִלֶסֶת דְּרָכָה.
הָלוֹא הִיא הָאֵם, הַפִּילָה הַחֲכָמָה,
שְׁבִילֵי הַמִּישׁוֹר וְהַיַּעַר שְׁמוּרִים בְּזִכְרוֹנָה.
מְכַל חַיּוֹת הַיַּבְשָׁה, אֵין דּוֹמָה לְפִיל בְּמִשְׁקָל וְקוֹמָה.
אַף אָרְךְ לוֹ עַד לְרִצְפָּה, חֶדְקָה הוּא נִקְרָא,
אֵת הַפִּיל מְשַׁרֵּת הוּא לְכֹל מְטָרָה.
חוֹשׁ הָרִיחַ בּוֹ טְבוּעַ, וְשִׁרְיָיו רַבִּי עֲצָמָה,
מְשַׁמֵּשׁ מְזִלְג גַּם כֶּף לְאַכִּילָה.
בְּעִזָּזְתּוֹ מַגִּישׁ לְפִיו עָלִים, עֲנָפִים וְיַמֵּי שְׁתֵּיה,
לְפָעַמִּים שׂוֹאֵב בְּחֶדְקָה מִיָּם מִן הַבְּרָכָה,
מְטָה עַל גְּבוֹ אֵת הַחֶדְקָה, וְנִהְיָה מִמְקַלְחַת קָרָה.
חֶדְקָה הוּא הַפִּיל מְכַל חַיּוֹת הַיַּבְשָׁה.
מְשַׁנֵּי צִדֵּי רֵאשׁוֹ שֵׁן אֲרָכָה,
חֲטִי שְׁנֵהֵב מְלֵאֵי גְבוּרָה.
בְּחֲטָיו וְחֶדְקוֹ מְפִלֵס דְּרָכּוֹ בַּיַּעַר.
בְּרֵאשׁוֹ הַגָּדוֹל וּמְצָחוֹ הַחֶזֶק,
יִגְבֵּר עַל כָּל מְכַשׁוֹל, הַפִּיל הָעֵנָק.
בְּנֵי הָאָדָם לְמָדוֹ לְהִיּוֹת יְדִידָיו,
אֶלְפוּהוֹ לְדַחֵף מִשָּׂא כְּבֵד בְּחֶדְקוֹ וְחֲטָיו,
וּבִתְמוּרָה לְיִשְׁרוּתוֹ, דּוֹאֲגִים לְמַחְסוֹרוֹ כָּל חַיּוֹ.

הָאָרֶיָה

גְבוּר, חָכֵם וְגֵאָה מֶלֶךְ הַחַיּוֹת, הָאָרֶיָה
צוֹעֵד בַּיַּעַר וּבְשִׁבְלֵי הָעֵרְבָה,
מֵלֵא הוֹד וְהֶדָר וּמִטִּיל אֵימָה.
אָרֶיָה שָׂאֵג, מִי לֹא יִירָא.
לְמִרְחָקִים רַבִּים, שָׂאֵגְתוּ נִשְׁמָעַת,
יֹדֵעַ הָאָרֶיָה שֶׁהוּא מֶלֶךְ הַיַּעַר.
רוֹבֵץ הָאָרֶיָה, מְסַתֵּר לֵיד מַיִם בְּמֵאָרֵב,
יֹדֵעַ כִּי כָל בַּעַל פֶּרֶסָה, לְשִׁתוֹת חָיֵב.
נֹאֲסָפִים אֵילִים וְכָל בַּהֲמַת יַעַר,
יֹדְעִים כִּי חַיֵּת טָרֵף בָּהֶם צוֹפֵה,
אֵךְ אֵין מְפֹלֵט מִפְּנֵי הַצָּמָא.
הָאָרֶיָה מִתְקַרֵּב כְּמַעֵט בְּזַחֲלָה,
(לְרֵב אַחֲרָאִית הַלְּבִיאָה לְאַרוּחַת הַמְּשֻׁפָּחָה).
לְפִתְעַ מְזַנְקַת עַל טְרֵפָה בְּמִכָּה נוֹרָאָה,
אַרוּחַת הַבְּקָר לְאָרֶיָה וּלְמִשְׁפַּחְתָּהּ מוֹכֵנָה.
הַלְּבִיאוֹת וְהַגּוֹרִים מְחַכִּים בְּקַרְבָּה.
רֵאשׁוֹן הָאָרֶיָה הַזָּכָר לְזִלְלָה,
וּבִתְמוּרָה מִגֵּן הוּא עַל כָּל הַמְּשֻׁפָּחָה.
גַּם בְּאַרְצֵנוּ הַקְּטַנָּה הָיוּ אָרִיוֹת בְּתַקּוּפַת הַמְּקַרָּא.
עֲתָה נִשְׂאָרוּ רַק בְּעֵרְבוֹת אֶפְרַיקָה.
בִּימֵי קָדָם, בְּתַקּוּפַת הַמְּקַרָּא,
הָיָה הָאָרֶיָה סֶמֶל לְיִשְׂרָאֵל הַיְפָה.

הַקְרָנָה

לְקָרְנָה קָרוֹן אוֹ שְׁתִּים עַל הָאֵף,
לְכֹן שָׁמוּ קָרְנָה.
לְקָרוֹן פֶּתַח רַב,
שׁוֹמֵר בְּפִשׁוֹ לְקָרוֹן לֹא יִקְרַב.
הַקְרָנָה גְדוֹל וְכָבֵד,
בִּיעָרוֹת אֶרֶץ הַדָּוָה הוּא נוֹדֵד.
קָרוֹב יֵשׁ לוֹ בְּאֶרֶץ רְחוֹקָה,
בִּיעָרוֹת שֶׁל אֲפְרִיקָה.
אֵינוֹ פּוֹגַע בְּאֵף חַיָּה,
אוֹכֵל רַק עֵשֶׂב לְשִׁבְעָה.
לְיַד מְקוֹנָה מִים הוּא רוֹעֵה,
מְשַׁחֲיָה בַּמַּיִם נְהַנֶּה.
אוֹהֵב לְהִסְתַּבֵּן בַּבֶּץ,
כִּף חָרֵק לֹא יַעֲקֹץ.
בַּיּוֹם בִּיעָר מְסַתֵּר,
כִּי הַמַּסְכֵּן כְּמַעַט עוֹר.
אֵף אֵל תִּטְעוּ בְּבִקְשָׁה,
גְדוֹלָה מְאֹד הִיא הַחַיָּה.
בְּמָקוֹם רְאִיָּה חֲדָה,
בְּרִפְת רִיחַ וּשְׁמִיעָה לָהּ נִתְּנָה.

שׁוֹמֵעַ רַחֵשׁ כָּל עֲלָה,
מִבְּחִין בְּרִיחַ שֶׁל אֲרִיָּה.
וְאִם נִמַּר אֵל הַגּוֹר יִקְרַב,
לְבָנוֹ הַקָּטָן וְהַחֲלָשׁ.
אֲזִי בְּכַח יִסְתַּעַר,
יִדְהַר בְּחָרִי-אֵף מְהֵרָה.
וּבְקָרְנָה רַב הָעֲצָמָה יִנְגַּחוּ הַקְרָנָה.
רְאוּ זֶה פֶּלֶא לְקָרְנָה,
זְרִזִיר קָטָן חָבֵר לוֹ וְשִׁתְּףָה.
אֵינוֹ פּוֹחַד מִהַקְרָנָה,
בְּנַחַת מְטִיל לוֹ עַל הַגֵּב.
”בֹּא אֵלַי זְרִזִירוֹן,
עַל עוֹרֵי הָעֵב חָרָקִים הַרְבֵּה,
אֲכַל אוֹתָם וְתַהַנֶּה,
בְּבִקְשָׁה, אֲנִי מֵרָשָׁה.”
רַק צִיד רַע לֵב יַעֲזוּ אֵלָיו לְהִתְקַרֵּב,
יִוָּרֵה בּוֹ בְּרוֹבָה, כִּי אֵת הַקָּרוֹן הוּא רוֹצֵה.
לְכֹן הֶחְלִיטוּ בְּעוֹלָם כִּי הַקְרָנָה יִהְיֶה מוֹגֵן,
שׁוֹמְרִים עָלָיו וּמְגַנְּנִים מְפַגְעֵי רַע שֶׁל צִידִים,
וְכִף כְּשִׁתְּהִיוּ גְדוֹלִים תּוֹכְלוּ לְרִאוֹת עוֹד קְרָנִפִּים.

הדב

בואו הנה ילדים, לקרקס קנו פרטיסים,
בקרקס אפשר לראות נסים ונפלאות.
לולינים ממקפצות עפים, מגבה שתי קומות,
ובדרך נפגשים, יד בידי הם נתלים.
אריות ונמרים מפליאים בלהטוטים,
דבים גדולים ומגשמים על אופנים רוכבים.
על שווי משקל לשמר יודעים, פלאי פלאים,
בטבע החפשי יש בהם סוגים שונים.
צפרניהם ארכות, כפופות וחקקות,
יודעים הם לעמד על רגליהם האחוריות,
וברגליהם הקדמיות בכח רב להכות.
צבעם חום או שחור,
מין אחד לבן צחור.
על הדבים הלבנים, שוכני הקרח, מספרים,
השחורים והחמים מתבודדים ביערות ובהרים.
מה אוכלים הדבים? פרות ואגוזים,
פקעות ובצלים, בדרך כלל הם צמחוניים.
כאשר מגיע החורף, הימים הקרים,
מחבוא ומסתור מחפשים הדבים הגדולים.
נא לשמר על השקט, אסור להעיר,
חולמים הם על דבש בחצי המחיר.

הַזְבָּרָה

מי זאת פה הדורה?
בכתנת פסים על בשורה?
זוהי הזברה, ממשפחת הסוסים,
הדומה במקצת לחמורים.
רצועות פסים שחורים על גופה מפתלים,
וביניהם בולטים פסים לבנים.
גם ראש, צוואר ורגלים מכסים,
עשרות ומאות בעדרים צפופים.
לוחכים יעשב או מאויב נמלטים,
פי בסבך השיחים ליד הנחלים,
דומם אורבים אריות רעבים.
את העדר מנהיגים,
זכרים בוגרים בעלי נסיון חיים.
כאשר בריח אריות הם חשים,
נתן אות נהימה, וכלם דוהרים.
צבועי העדר המלכד את האויב מבלבלים,
צפופים במרוצה, על פניו הם חולפים.
אך אבוי למפגרים, לספר לא נעים,
האריות אותם טורפים.

הג'ירפָה

הַעֲלִים הַיְרָקִים בְּרוֹם הָעֵצִים,
טְעִימִים מְאֹד וְעִסְסִים.
בְּצוּאָרוֹן הָאָרוֹךְ, הַגְ'יֶרְפוֹת אֲלֵיהֶם מְגִיעוֹת,
אֲשֶׁרֵי הַגְ'יֶרְפָּה אֵין לָהּ מִתְחַרֹּת.
רַק הִיא זֹכָה בַּמַּעֲדָנִים הַמְרַחֲקִים.
כְּאֲשֶׁר הַזְכָּרִים בִּינֵיהֶם רְבִים,
עַל לֵב יַעֲלֶת הַחֹן שְׁאוֹתָהּ אוֹהֲבִים.
אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּקִרְנֵיהֶם נוֹגְחִים,
אֲרִיָּה וְאוֹיֵב בְּבַעֲיֻטֹּת אֵימִים מְגַרְשִׁים.
לְדַאֲבוֹן לִבְנוֹ, לֹא תָמִיד מְצַלִּיחִים,
קָרְבוֹן לְאֲרִיָּה הָרַעֵב הֵם נוֹפְלִים.

הַקְּנֵגוּרוֹ

אוֹסְטְרָלְיָה הֶרְחוּקָה הִיא יְבֹשֶׁת גְּדוֹלָה,
וּמְכַל עֶבְרִים הֵימָּה הוּא גְּבוּלָה.
שֵׁם חַיּוֹת מוֹזְרוֹת בְּעֵלוֹת צוּרָה מְשֻׁנָּה,
עַל אַחַת מֵהֶן, אֶסְפֵּר בְּקִצְרָה.
קְנֵגוּרוֹ שֵׁם הַחַיָּה,
רַק בְּאוֹסְטְרָלְיָה אוֹתָהּ נִמְצָא.
בְּרִגְלָיו הַקְּדָמִיּוֹת הַקְּצָרוֹת חוֹפֵר בְּאֲדָמָה,
לְמִצּוֹא פִּירוֹת וּזְרָעִים לְאֲכִילָה.
רַק רִגְלָיו הָאֲחֻרָיִת מְשֻׁמְשׁוֹת לְהֵלִיכָה,
וְעַל זַנְבּוֹ הָאָרוֹךְ הוּא נִשְׁעָן בְּעֵמִידָה.
חַי הַקְּנֵגוּרוֹ בְּמִקְוֵי מוֹת לַחִים,
עַל גְּדוֹת בְּצוֹת וּנְחָלִים,
שֵׁם יֵשׁ תּוֹלְעִים וְחֻרְקִים.

הַקְּנֵגוּרוֹ מִמְּחָה גְּדוֹלָה,
בְּנִתּוֹר לְמִרְחָק הוּא כָּל יָכוֹל.
תֵּאָרוּ לָכֶם בֵּית קֶטָן וַיִּפֶּה,
בְּקַפִּיצָה אַחַת, מִגִּיעַ מְקַצֶּה לְקַצֶּה.
כְּאֲשֶׁר תִּינּוֹק לְאִמָּא נוֹלָד,
נִכְנָס הוּא לְכִיס מִיָּד.
וְהֵיכֵן נִמְצָא הַכִּיס אֶצֶל הַקְּנֵגוּרוֹ?
מִמֶּשׁ בְּשִׁפּוּלֵי בְּטִנָּה.
זֶהוּ קֶפֶל עוֹר, שֶׁקְ נָעִים וְחַמִּים,
כְּמוֹ עֵגֶלֶת תִּינּוֹק יִפֶּה לְהִדָּהִים.
וּבִתּוֹךְ הַשֶּׁקֶט שֶׁבְּגוֹף הַנְּקִבָּה,
מִפְּטָמָה שׁוֹתֶה חֶלֶב לְרוּיָה.
פְּלָאֵי פְּלָאִים בְּטִבֵּעַ נִבְרָא,
פֶּתַח לְכַנִּיסָה וְלִיצִיאָה.
מִתּוֹךְ הַכִּיס, מִצִּיץ רֵאשׁוֹ הַקֶּטָן,
מִסְתַּכֵּל וּבוֹחֵן אֶת פְּלָאֵי הָעוֹלָם.

אין כמו ילדים הבוחנים בסקרנות ראשונית את סביבתם הקרובה ואת בעלי החיים. ליבם פתוח לקלוט ללא דעות קדומות, ומפלאי הטבע ליהנות. בספרי אני מגישה לקט סיפורים על עוף וחייה, בשילוב חרוזים ותמונה, כיאה ליפי הבריאה. ילדיכם ילמדו להכיר את עולם החיות. ירכשו ידע אמין על תשע עשרה חיות שבספר זה מתוארות. ואתם הורים יקרים, תוכלו להשלים הסברים וידיעות, ללמד מלים נרדפות ולהעשיר אוצר המילים של ילדיכם היקרים.

מחיר מומלץ 65 ש"ח

דאנאקוד 800-11522

”מידע” | הוצאה לאור

כל הזכויות שמורות לברוריה בן-דוד וייס